

Быыбардары көрсө

СЭРЭБИЭЙ БЫРАХСЫЫТА БУОЛЛА

Соторутааҕыта «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар улуус баһылыгына дуоһунаһыгар кандидаттар көбүлүүр бөлөхтөрүн представительлэрэ кандидаттары агитациялыыр ис хоһоонноох матырыйааллары босхо бэчээттэтигэ сэрэбиздэстилэр. Онуоха манньк буолан таҕыста:

Дьяконов А.Н. — сэтинньи 23 к.

Ильин А.И. — сэтинньи 18 к.

Ядрев А.Н. — сэтинньи 16 к.

Ити күннүргэ туһааннаах кандидаттары агитациялыырга 150 устуруокалаах матырыйаалы босхо бэчээттэтэр бырааптаахтар.

КҮНДҮТҮК САНЫЫР ДОЙДУМ ДЬОНО!

Быылгы дьыл алтынны 9 күнүгэр I Хомуустаах оскуолатын коллектив м и и г и н улуус баһылыгына б а р ы г а р кандидатынан туруорда. Кырдьыга, бу олус соһуччу уонна күүтүллүбэтэх этии миигин олус долгутта, онтон сылтаан элбэҕи эргитэ санаатым.

Мин эһэм, Барамыгин Николай Ионович, дьонго биллэринэн Букаа оҕуньор, Нам сэлээннэтин Ленскэй уулуссатыгар олорбута. Сааһын тухары түүлэх туттааччы, балыксыттар, булчуттар биригээдэлэрин тэрийсэбит киһи. Төрдө Көбөкөн Тараҕанатын туттаах ыала этилэр. Урукку кэмгэ биллэр баай, кинээстээн олорбут аймах. Эбэбинэн Модут Тереховтарын аймахтара буолабын.

Аҕам, Барамыгин Андрей Николаевич, Хаҥаласка райпотребсоюзка салайар үлэҕэ үлэлээн баран, ер сылларга ыалдьан 1984 с. олохтон туораабыта. Дойдугун, дьонун сэргэтэ үчүгүйдик ойуулаан дьүһүннээн кэпсиэрэ ойбөр умнуллубат хартыына буолан хаалбыт.

Мин бэйэм 1980 с. Покровская орто оскуолатын бүтэрэн баран,

Владивостокка 1986 с. урдүкү муора үөрэҕин бүтэрбитим. Хотугу муустаах муораҕа үлэлээн кэлэн баран Саха-Япония биригээ үлэлээһинин Ассоциациятын тэрийээн онно Президент Николаев М.Е. этиитинэн генеральной директор быһытынан үлэлээбитим. 1993 с. Президент уурааҕынан Японияҕа Саха Республикатын Бэрэстэбиитэлиститибэтигэр Токио куоракка аһаҕастым. Онно 7 сыл үлэлээбитим. Биһиги дьэиэ кэргэн 2-с кыыспыт ол Токио куоракка төрөөбүтэ. Японскай, английскай тылларынан холкутук кэпсэтэбин, кинигэ - докумун ааҕабын.

Билигин Хаҥалас улууһун баһылыгына бастагы солбуйааччытынан үлэлиин сылдыбын. Эһиги Нам улууһун баһылыгына быыбарыгар мин кандидаттырабын туруорбуккутугар, өйөөбүккүтүгэр ис сүрөхтөн махтанан тураммын, Саха сирин Президентин эрэллин толоруом дьэи биллигини үлэбэр салгыы үлэлиирдиги быһаарыным. Билигин да эдэр киһибин, сааһым баара эрэ 36-м. Онон күн-дьыл ааһан, олоххо уопутурдахпына, эһиги этиитигин кэлин толкуйданыам. Норуотум политической олоһун бары таһымгар инникитин кыттар былааннаахпын.

Үгүс киһиттэн миигин, бэйэбит дойдубуттан төрүттээх ычат дьэи санаабытын уурбуккутугар мунура суох махтанабын.

Николай БАРАМЫГИН

«УЛАХАН МУНХА» КОНКУРС БАЛАҤЫАННЫАТА

2000 сыл сэтинньи ый 5-7 күннүргэр «Түбэ» тыа хаһаайыстыбатын производственной кооперативын балыктыгар учаастагар «Үрүҥ Күөлгэ» икки үйэ алтыһытыгар аналлаах «Улахан мунха» конкурс тэриллэр.

Конкурс сыала уонна соруҕа: государство балыкка сакааһын толорууга көмө; муус аһынан балыктааһын үгэһин пропагандалааһын.

Конкурсу тэрийээн ытааччы - Түбэ нэһилиэтин дьаһалтата.

Конкурс ирдэбиллэрэ:

1. Конкурса кыттар биригээдэлэр ахсааннара 5-тэн итэҕэһэ суох буолуохтаах.

2. Биригээдэ биир эппиэттээх биригээдиир ирдэнэр.

3. Биригээдэ үлэһиттэрин ахсаана 16-20 киһинэн хааччактанар.

4. Биригээдэ мунхалааһынна толору туттар тэриллээх буолуохтаах.

Конкурса кыттыан баалаахтар улуустаагы айылҕа харыстабылын инспекциятыгар сайаапка түһэрэллэр. Биригээдэ хас чилиэнин аайы уонна техникатын ахсаанынан пропуск ылар.

Регистрация сэтинньи ый 1 күнүгэр бүтэр.

Биригээдэлэр икки ардыларыгар тэрээһин өттүгэр икки бириис олохтонор (бири-

гээдэ чилиэнинэн таҕастара саптага, быһыы-майгы, чөл олоҕу кытары дьүөрэлэһиитэ, сиэри-туому тутуһуу).

Мань таһынан конкурстар ытытыллар:

1. Мууһу алларыы, ойбону оҕоруу (хаачыстыбага уонна бириэмэҕэ) эдэрдэргэ уонна кырдыаҕастарга.

2. Вастыҥ үтүмэхчит (мунха тахсытынан) эдэрдэргэ уонна кырдыаҕастарга.

3. Ыйааһынынан саамай улахан балык иһин.

4. Саамай эдэр кыттааччы.

5. Саамай кырдыаҕас кыттааччы.

Мунха балыгы үлэриин

1. Бултаммыт балык 50% государственной сакааһы толорууга «Түбэ» кооперативыгар бэриллэр.

2. Мунха тэрээһинин ороскуоттарын толуйууга (Түбэ администрациятыгар) - 10%.

3. Балыктаабыт биригээдэлэргэ төлөбүр быһытынан - 40%.

Мунха бириэмэтигэр улахан аты-эргизин тэриллээҕэ, ону «Түбэ» кооператив собону 1 кг. 16 солк. миэстэтигэр атыны тэрийэр. Түбэ олохтоохторо гостиница бэрээдэгинэн ыалдыттары төлөбүрдээх хонорго ыныраллар (50 солк.). Таһааччы массыына миэстэтэ төлөбүрдээх (50 солк.).

25 МАССЫЫНА БЭРЭБИЭРКЭЛЭННЭ

Соторутааҕыта биһиги улууспутугар Саха Республикатын транспортной инспекциятын үлэһиттэрэ кэлэн анал бэрэбиэркэни ыта сыртыттылар. Государственной транспортной инспектор Мария Попова кэпсиинэн 25 массыына бэрэбиэркэлэммит. 27 кэһии баара бэриэтэммит. Ити биричиинэлэрэ суньунэн сорох таксистар лицензията, санитарнай киһиискэтэ, автовокзалы кытары дуоҕабара суох пассажирдары таһалларыгар сытар эбит. Мань сэргэ улуспо курдук тэрилтэлэр суоппардарыгар эмиэ туспа анал миэрэлэр ылыллыбыттар. Улуустаагы общественной транспортной инспектор Тихон Карамзин дуоҕабара суох автовокзал сириттэн пассажирдары ылар көгүллэммит эттэ. Төрүдэтигэр, автовокзал муниципальной тэрилтэ. Онон таксистар автовокзалы кытары дуоҕабардастахтарына эрэ пассажирдары онтон ылан тизийэр бырааптаахтар. Бүгүнгү күн туругунан онук дуоҕабарынан 12 суоппар үлэли сылдыар. Манна 9 микроавтобус, 3 массыына, 3 куораттыгар уонна 1 Маймаҕалыгар автобустар («Аян» ХЭО) үлэлиллэр эбит.

Сорох таксистар дьону билигин 60 солк. иһин тизийэллэр. Ол билигин туох дараны нормативнай актаҕа олоҕура илик. Тихон Ильич сэхэргийринэн, таксистар улуустаагы экономика управлениетыгар тийээн тарификацияны барыахтаахтар, бэйэлэрин сыаналары быһаарыахтаахтар. Онуоха кинилэр массыыналарын техническэй дааннайдар учуоттаныахтаахтар.

К. ЧЕРЕПАНОВ

Р.Е. ОКОРОКОВ: «ТУРГУТАН КӨРҮҮ СЫЛЛАРА ААСТЫЛАР»

ражка баайытын-дуолбутун харайан туруорабыт.

Кырдык, эн эппитин курдук, коллективы ыарахан кэмгэ туһутум уонна изэм-дыаама биллибэт уустук, уйаны-хатаны тургутуу кэмигэр үлэлээн кэллим. Туохханник иннинэ акционердары муньан хайдах быһыылаах үлэлииргэ дьэи субэлэһии буолбута. Итиннээх үс хайысханы тутуһан үлэлииргэ быһаарыммыпыт. Бастакытынан, сирин төрдүттөн тупсаран оҕоруунан дьарыктаныы. Бу хайысхага сайаапка киирэр түбэлтэтигэр билигин даҕаны үлэни ыта олоробут. Иккиннин, автотранспортнай өнгөлөрү оҕоруунан дьарыктанабыт. Маньаха сүрүннээн улуус наадатыгар кэлэбит-барабыт, сүүрөбүт-көтөбүт. Ол курдук сорох сылларга улуус араас нэһиликтэригэр 12000 тоннаҕа тийэ таас чоҕу таһабыт. Үсүһүнэн, республиканскай суолталаах суоллары оҕоруунан дьарыктанар буоллубут. Урукку өттүгэр Таатта уонна Амма оройуоннарыгар үс сыл тийээн суол оҕоруутугар үлэлиибит. Итиннэ барыта 6 км.тан тахсаалаах суолу оҕорбуппут. Аммаҕа Алтан-Сатаҕай суолугар үлэлиибит.

Сиһилии содус кэпсиэр буолаха, 1993 с. Н.Н. Смирнов директордаах суол тутар-өрөмүөннүүр департамент нөҕүө кэпсэтэн субподрядчынан кирибипит. Тутуу министринэн үлэлиир Ю.Н. Буслев тыа сиригэр баар техникалаах тэрилтэлэри муньан суол тутуутугар үлэлэтэргэ анал бирикээс таһаарыта биһигини улаханник абыраабыта. Юрий Николаевич

быһаччы дьаһалынан биһиги тэрилтэбит республиканскай суолталаах суолу оҕорор лицензияны ылары ситисиппит. Ити кэнниттэн 1995-96 сс. «Сир быһаага» кооператив тэриллэбит. Итиннэ 7 улуус производственной холбоһуктара кыттыһан кооператив курдугу тэрийбиттэрэ. Онуоха директорунан Н.Е. Андросов үлэлиир. Очотооҕура урукку улахан совхозтар отделениелара бары кэриэтэ туспа кыра совхозтарга кубулуйбут кэмнэрэ этэ, итилэр биһиэхэ үлэҕэ сайаапка бөҕөнү кыллараллар. Чуолаан «Нам», «Бөтүг», «Хатын Арыы» совхозтарын баһыналарыгар, сирдэригэр-уоттарыгар үлэлиибит. 1995 сыллаахха улуус баһылыгына быыбарын кэмигэр кандидатка турбут А.Н. Ядрев өскөтүн баһылык буолар түбэлтэбэр «Быйаҥ» АО коллективын үлэнин толору хааччылаа, кыах баарынан көмөлөһүөм дьэи программатыгар киллэрибит этэ. Итини Александр Николаевич чистээхтик толордо уонна Таатта, Амма улуустарыгар суол оҕоруутугар сырыттаһытына Маймаҕа-Түбэ республиканскай суолталаах суол оҕоруутун туруорсары ситиһин улуус сиригэр-уотугар үлэлиир усулуобуйабытын тэрийбитэ. Күн бүгүнгү туругунан 8 мөл. солк. тахсаалаах үлэни толорон 8 км. суолу тутан оҕордубут. Итини таһынан үһэс ахтан аһаарытым курдук улуус араас нэһиликтэригэр таас чоҕо таһабыт, кыһынны суоллары көрүүлэрин-истиилэрин илибиитигэр ылыбыт. Манна даҕанан эттэххэ 1998 сыллаагы халаан уутун содулун туоратыыга 40-ча км. суо-

лу кылгас болдьоххо өрөмүөннээн чөлүгэр түһэрбипит. Ити иһин тэрилтэ Саха Республикатын правительствотын бочуотунай грамотатынан наҕараадалааммыта. Биһиги коллективпыт өссө «Сельхозхимия» эрдэҕинэ бэйэтин курдук предприниматель социалистической кооперативыгар кыайылааһынан тахсан ССРС, РСФСР уонна Саха АССР көһө сылдыар Кыһыл Знамяларынан хаста да бэриэтэммит. Ити барыта туруктаах коллектив таһаарылаах үлэтиин ситиһиллэрэ чуолкай.

Кор: Руслан Егорович, эһиги коллективкытыгар тумус туттар чулуу дьоннордоох буолуохтааххыт, итилертэн билиһиннэрэ түспэкиин ээ?

Р.Е. ОКОРОКОВ: Тэриллэбипит 20 сылын устатыгар харыс да сирин халбарыйбакка биһиэхэ бэриниллээхтик үлэлиин сылдыар маяк үлэһиттэригэр элбэхтэр. Суоппардартан чуолаан П.Н. Алексеевы, Е.Н. Яковлевы, П.В. Сергучеву, трактористаран И.И. Савиновы, В.И. Иванову, М.Л. Олесовы, Д.Н. Попову, М.Д. Лазаревы ааттыам этэ. 1981 сылтан Евдокия Назаровна Дьяконова кылаабынай бухгалтер быһытынан энкилэ суох үлэлиир. Суол оҕоруутугар кылаабынай технологиянан оһыттаах, урдүк үөрэхтээх специалист Тимофей Дмитриевич Румянцев сыралаһан үлэлээтэр. Бу үөрүүлээх үбүлүүдээх күүммүтүгэр киниэхэ «Россия бочуоттаах суол туттааччыта» аата индигиллэбитэ итиннэ өссө төгүл кэрэһилиир.

Түгэнинэн туһанан «Сельхозхимия» производственной холбо-

һук маҕнай тэриллэитигэр үгүс сыратын ууран иллээх коллектив түмүтүгэр бастагы председател И.С. Шараповка, кини кэнниттэн үлэлибит салайааччыларга А.Г. Кобяковка, А.Д. Поповка мунура суох махталбын тиздиэхпин баҕарабын. Манна дьэи эттэххэ кинилэр төрүттэбит, олук уурбут сыралаах үлэһитин түмүгүн салдааччы быһыытынан санаабын.

Кор: Билигин тэрилтэҕит үһаарчы өттүнэн аахсыыга хайдах туруктаагы уонна кэлэр өттүгэр туох кээкэ былааннар баалларый?

Р.Е. ОКОРОКОВ: Финансовый туруктун тэн-тэнэ оһуһунан иһэбит. Кэлин кэмгэ улуус дьаһалтата биэрэр иһин төлөһүү араас көрүннэринэн үгүлүтэн ээр. Үлэһиттэрбэр хамнаска иэс дьэи суоһун кэриэтэ. Быйыл сайыннаагы үлэбит төлөбүрө өссө да оҕоһулла илик. Авансанан төлүүллэр. Мань таһынан подсобнай хаһаайыстыба тэринэн эрэбит. Билигин кыһыннары үлэлиир теплица тутта сылдыабыт. Кэлэр сылга оҕуруу, помидор үүннэрэн борубабын санаалаахпыт. Итини тэнэ оттон ыар кэмнэргэ, буһуу хатыы оскуолатын баарытыгар, тургутуһан көрүү сылларыгар үчүгэй өртүн көрдөрбүт үһэс ахтыллыбыт үс хайысхабытынан салгыы үлэлиир былааннаахпыт.

Кор: Руслан Егорович, үбүлүйгүтүнэн ис сүрэхтэн ээрдэлибит уонна өссө да туруктаахтык үлэлииргитигэр баҕарабыт.

Кэпсэттэ Григорий ЭВЕРСТОВ

Уруккута «Сельхозхимия» производственной холбоһук, билигин итинэн «Быйаҥ» сабыылаах акционернай общество тэриллэбитэ 20 сылын бу күннүргэ бэлиэтиир. Итинэн сибээстээн «Быйаҥ» АО генеральной директора Руслан Егорович Окорокковы кытта көрсөн бу коллектив үлэтин-хамнаһын билсистибит.

Кор: Руслан Егорович, бу тэрилтэҕэ хайа кэмтэн ыла үлэлиин уонна туох идэлээххиний?

Р.Е. ОКОРОКОВ: Производственной холбоһук тэриллэһиттэн, 1980 сылтан бастаан техник-механик, онтон механик, ити кэнниттэн механизированной этэрэт начальнигынан үлэлээбитим. 1991 сылга «Сельхозхимия» производственной холбоһук кылаабынай агрохимигинэн - председатели солбуһааччынан аһаарыммыт. Нөҕүө сылыгар бу тэрилтэ сирэй салайааччытынан буолбутум. Бэйэм Өлүөхүмэтэҕи тыа хаһаайыстыбатын механизациялааһын уонна электрификациялааһын техникуму, онтон тыа хаһаайыстыбатын Иркутскайдаагы институтун үөрэнэн бүтэртэбитим.

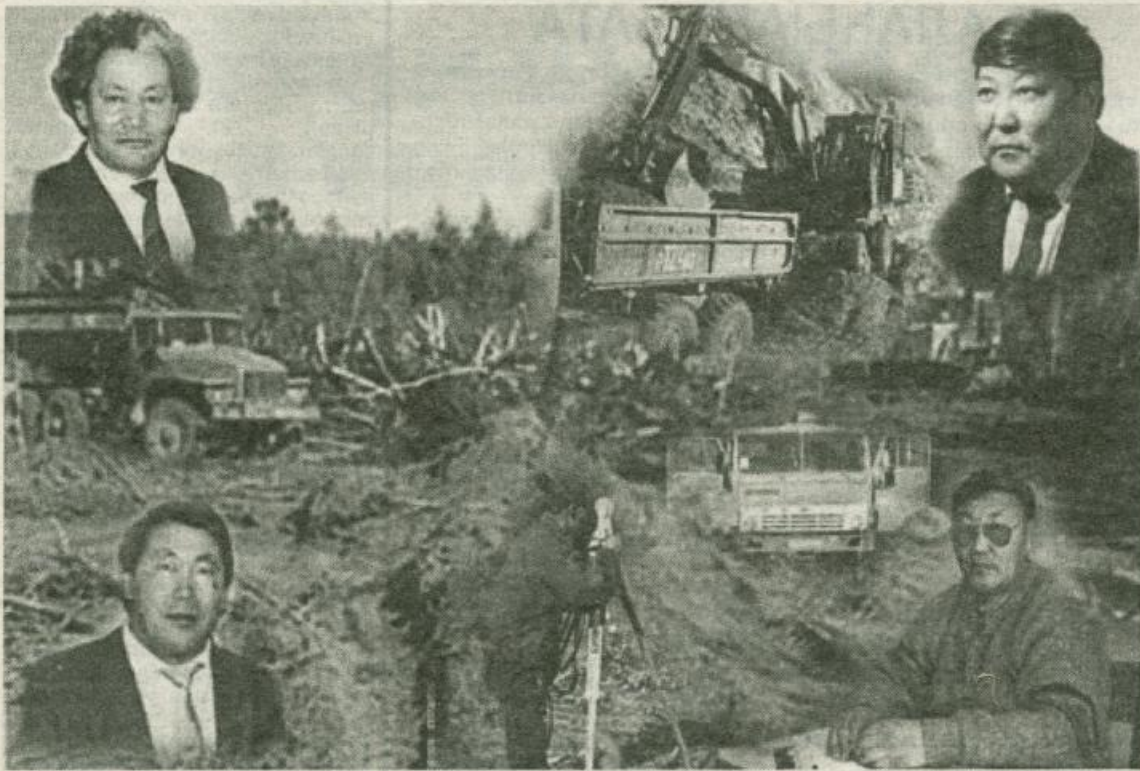
Кор: Эн бу тэрилтэни улахан айдааннаах-куйдааннаах, ыһыллылаах-тобуллулаах кэмгэ туһутуг уонна рыночной экономикаҕа кириин сылларыгар син үрүк-түрүк салайан күн бүгүнүгэр дьэи тулуктаһан үлэлээн кэлдиҥ. Билигин тэрилтэн төһө үлэһиттээҕий уонна материалнай-техническэй базата хайдааҕый? Туох-ханник соруктаах үлэлиихамсыы олоробут?

Р.Е. ОКОРОКОВ: Билигин 12 улахан массыыналардаахпыт, 7 трактордаахпыт, мань таһынан арыһах кыра трактордар, грейдер, каток о.д.а. суолу оҕорууга туттуллар прицепной техникалаахпыт, 1 арочнай, 1 таас 25 миэстэлээх га-

"СЕЛЬХОЗХИМИЯ" ЧУЛУУ ҮЛЭБИТТЭР МАХТААЛАРА

20 СЫЛА

"БЫЙАН" АО

Нам улууһугар «Сельхозхимия» производственной холбоһуга 1980 сыл тохсуньу 1 күнүгэр ССКП КК уонна ССРС Министрдрэин Сэбиэтин «Дойдуга анал агрохимической сулууспаны тэрийии туһунан» 765 №-дээх 08.79 с. уураагар уонна Саха АССР Тьа хаһаайыстыбатын Министрствотын 565 №-дээх 27.12.79 с. уураагар олоһуран тэриллибитэ. Ол кэмтэн Нам улууһун бааһыналарын, хотуналарын тупсаран оноруу, совхозтары минеральной уоһуруунан хааччыыты, тьа хаһаайыстыбатын агрохимиялааһын сағаламьыта 20 сылын тьуолла.

Ол сағана Нам «Райсельхозтехника» холбоһугун механизированнай этэрэтигэр үлэлиир 9 тракторын, 12 автомассьынатын арааран биэрбитэ.

Холбоһук бастакы председател И. С. Шарапов инженер-механик идэлээх, үлэлиир техникатын, производственной базатын эрчимнээхтик онгостон киирэн барбыта.

Аҕыйах сыл иһигэр икки таас гараж, хонтуора, уоһуруду икки ыскылаата, таас кварцальной котельнай, 6 олорор дьыа (1549 кв м), 25 миэстэлээх детсад тутуллубуттара. Оттон үлэлиир техниката 39 тракторга, 49 автомассьынага тийэ сыдыбыта. Бу техника үксэ улахан кьамталалах Т-130, Т-150, К-700, К-701 курдук трактордар, КамАЗ, Урал дизельнэй автомассьыналар этилэр. Маньк улахан күүстээх базаны тутарга элбэх үбү түмэ тардыбытыгар, таба салайан, тэрийэн ыһпытыгар председател И. С. Шараповка тэрилтэ үлэһиттэрэ махтана саныылар.

«Сельхозхимия» холбоһуга анал баһытын бааһыналары, хотуналары минеральной, органической уоһурудуу туһанан тағастааһын, саға бааһыналары, хотуналары оноруу о. д. а. ыһымалары туттан, сир үүнүүтүн үрдэтии этэ. Минеральной уоһурудуу сыла 14000 гектар сиргэ сиринэн уонна авиациянан киллэриллибиттэрэ, органической уоһурудуу (ноһуом, торфа) 80000 тоннага тийэ таһылыбыттар. Бу үлэлэр түмүктэрэ сиртэн ылылар бородуксуя үүнүүтүн үрдэтии буолар. Ол курдук туорахтаах культура гектартан 2 центнертэн 9 центнергэ тийэ улуус үрдүнэн үрдэбитэ. Культурнай-технической үлэһэн улуус бааһыналарга 500 гектарын, хотуналарга 6795 гектарын кэҕээбиттэрэ. Совхозтар уонна бааһынай хаһаайыстыбалара уоһурудуу араас көрүнүн туттарга үөрэммиттэрэ.

ЫАРАХАН КЭМ ААСТА

Улууска бачча элбэх техника түмүллүбүтэ ағардас сири кьытта үлэһэн мунурдаммакка, улууска наадалаах таһаҕаһы таһарга сүрүн күүс этэ. Кьыһын улууһу чоғунан хааччыытыга, совхозтарга комбикоманы, фураһы о. д. а. таһаҕаһы Золотинкаттан, Невертэн тийээн абырыыра.

Уоһурудуу таһарга, киллэрэргэ Нам «Сельхозхимия» холбоһугун биригээдэнэн үлэлиир тэрэһинин опытын республикага үөрэтэн тарьаппыттар, семинардары, практической үлэлэри көрдөрөн ыһпыттар. Билигин төһө да баайы бас билии уларыйытын иһин механикатордар биригээдэнэн үлэлиилэр.

«Сельхозхимия» үлэһиттэ сылларьыгар социалистической кьоталаһыһа үрдүк онорумтуолаах үлэтинэн, экономической көрдөрүүлэринэн кьыйан, бириистээх миэстэлэри ылар. Ол курдук ССРС «Сельхозхимия» ситимин көһө сыдыбар Кыһыл Знамятын ылыбыта, РСФСР уонна Саха АССР «Сельхозхимия» ситимигэр бастакы миэстэни ылаттыыра.

Дойдуга экономической, социальной кризистэр кэмнэригэр «Сельхозхимия» эмиэ ыарахан кэмнэри этэнгэ ааста, иэскэ-күүскэ кирбэтэ, техникатын, производственной базатын онунан хаалларда. Тэрэһинин уларытынан, «Быйаг» сабыһаах акционернай уопастыбаға кубулуйда. 1996 сылтан совхозтар ыһылланнар суолу тутуунан дьарьктанар. Улууска үлэ көстүбэккэ, Таатта, Амма улуустарьыгар суол тутуутугар үс сыл үлэлээтэ, быйыл төрдүс сылын Маймаға суолун тутар.

Маймаға — Түбэ суола технической характеристикатынан төрдүс категориялаах, олаата үрдүк категориялаах. Нам — Маймаға суола үһүс категориялаах. Билигин бырайыага 10 км баар. Суол котитэ 10 метр. Кутуутун үрдүгэ саамай намьыһа 1,5 метр, саамай үрдүгэ 3,5 метргэ тийэр. Километр аайы 25000 кубометр буор массьынанан таһылан кутуллар. Смента быһытынан бу 10 км 1991 сыллаах сыананан 2,3 мөл. солк. сыаналаах. Билигин туругунан «Быйаг» САО 8 км суолу государственной комиссияга туттарда.

Барьта билигин сыананан 17 мөл. солк. үлэ онгоһуллан, төлөнөн иһэр. Эһиил атырдыах ыйыгар хаалбыт 2 км суолу туттарыахтаахтар.

Суол уопсай уһуна 28 км. Устатын тухары араас үрөхтөр, маардары туоруур 44 муоста тутуллохтаах, өссө ордуон сөн курдук. Тутуллубут суолга 14 турбалаах муоста тутуллуна. 7-с километрга экспериментальной стеклопластик матьрыйаалтан онгоһуллубут турба түһэрилинэ. Бу турба хальыга 0,8 см эрэ, ыйааһына барьта 800 кг кэригэ, биридди звенота 68 — 72 кг буолан, төкүнүтөн, илиинэн олодуллар, ыарахан техниканы эрэйбэт, үлэлииргэ судургу, чэпчэки. Өстүөкүластик турба дьэңкэрэн көстөр. Бу суол бөгө-таға буолоҕа, суол кутуллар сири кьырсаладыллыбат, атын сиртэн тийэлииттэ буор кутуллар. Онон сир аньынаағы тон буору батыһан өссө үөһэ тахсыра. Хас үһүс км аайы карьер аһыллан, буор таһаллар.

Үрдүк таһаарылаах үлэни «Сельхозхимия» холбоһуга биир көхтөөх үлэһит коллективтаах буолан ситистэ. Механизированнай этэрэст трактористара саға хотуһаны онорууга кьыһын ханьыктаах да тьымныыга, тьыалга, гараһа суох, үүтэнигэ, вагонга олорон, кэргэттэриттэн, дьыэлэригтэн тэийэн, ыраах тьыага хасты да ыйдаан үлэлиилэртэ. Трактористар И. И. Марков, С. Д. Попов, Н. А. Контоев, В. Е. Говоров, И. И. Саввинов, М. И. Олесов, В. П. Кривошапкин, П. Н. Гоголев, В. И. Иванов, П. Е. Портнягин дулданы, талары аньан, дискэлээн, көһө ньуурдаах хотуналары онорон, үрдүк таһаарылаахтык үлэһиттэрэ.

Уопсайынан тэрилтэ сири тағастырынан эрэ мунурдаммакка, үүнүү туругун химическэй састаабын анализтатар эбэтэр билигиннен сертификаттар этэ. Уоһурудуу киллэриллэр кэмизгэр норманы аһарар нитрат, нитрит суох буолара. Уоһурудуу күүскэ туттуллар, үрдүк үүнүүнү ылар Модут хортуоппуйу үүннээр биригээдэтин хортуоппуйа сылын аайы диетическэй эбэтэр экологической ыраас буолара. Онон уоһурудуу киллэриллэр дозата куруук агрохимиктер кьытаанан хонтуруолларыгар сыдыра.

Мин «Сельхозхимия» холбоһук эрдэһинэ, 1985 сылтан үлэлиибин. Намга бастакы дизельнэй «Уралы» сүүрпүтүм, ол билигин да сүүрэ сыдыар. Тэрилтэбит аналлынан улуус сири уоһурударга күүскэ үлэлиир этибит. Республикага бастакынан торфаны компостаан уоһурудуу быһыытын бааһыналарга киллэрбиһит үүнүү ылытыгар туһалааһын көрбүһүт.

Олох уларыйытыгар, ыарахан кэмнэргэ Аммаға, Тааттага суол онгоһуутугар үлэһэбиһит, намнар ааттарын түһэн биэрбэтэһит. Үлэ тэрэһинин өттүнэн атын улуус биригээдэлэригэр тэҕнээтэххэ биһинэ ордук таһаарылаахтык үлэлиирэ.

Билигин Маймаға-Түбэ суолун тутуутугар үлэһэбиһит 4 сыл буолла. Суол үлэтин технологياتын балайда баһылаатыбыт, онон өссө да бу үлэни салгыахпыт.

Бу да үлэҕэ биригээдинэй системанан үлэли сыдыабыт. Манна биһиги кьин туттар үлэһиттэрибит баай уоппуттаах трактористар Саввинов И.И., Иванов В.И., буор аньыытыгар, суол тэҕнээһинигэр үлэлиилэр, буору тийэһигэ К-701 погрузчигынан Лазарев М.Д., Попов Д.Н., Кугаевской И.Н., буор таһытыгар Алексеев П.Н. бэйэлэрин үрдүк бэрээдэктэринэн, үрдүк таһаарылаах үлэһинэн атыттарга холобур буолаллар.

Үлэһэбит үлэһит төлөбүрүн бу кьырымчык кэмизгэр балайда аахсан ыларбытыгар, уматыгынан, саппаас чаастарынан кэмизгэр хааччыларбытыгар директорбытыгар Окорок Р.Е., кьылаабынай бухгалтербытыгар Дьяконова Е.Н., кьылаабынай инженербитигэр Румянцев Д.Т., завгарбытыгар Семенов П.Н. махтанабыт.

Е.Н. ЯКОВЛЕВ, сүотпар

«Сельхозхимия» тэриллиэһиттэн олоһун тиһэх күнүгэр дылы кьырдыаҕас тракторист Марков И.И. саға сир онгоһуутугар туох баар күүһүн-уоһун биэрбитэ. Кьиниттэн эрэ ураты үтөө майгылаах этэ, биһигини эдэр дьон сири тағастыыр курдук уустук үлэ кистэлэнэригэр, ыарахан трактордарга үлэлииргэ кьинини өһүргэппэт гьына үөрэтэр этэ. Трактористарга хамнаһы да үчүгэйдик аахсара.

Тракторист, слесарь, сварщик Слепцов Г.Г. аата миэхэ үтөө өйдөбүл буола сыдыар. Кьини дьон akkaастамьыт, үлтү түспүт Намга бастакы Т-150 тракторы кьылгас кэмгэ онорон үлэлэтэн сөхтөрбүтэ.

Контоев А.А., Попов С.Д. кьырдыаҕас трактористар күүстээх үлэҕэ илиилэрин араарбакка үлэлиилэрэ, ылымьыт соруктарын хайаан да толороллоро, үлэһиттэринэн кьинини сөхтөрөр дьон буоллахтара.

Кьинилэр үөрөхтэринэн, кьинилэр такайыларынан биһиги Олесов М.И., Кривошапкин В.П., Иванов В.И., Сивцев А.Н. сир онгоһуутугар күүспүтүн харыстаабакка үлэһэбиһит. Биһиги онорбут хотуналарбыт Таастаахха, Салбанга, Түбэҕэ, Арбынга билингэ диэри от бөгүнү оттоллор.

Улуус тутууларыгар, суол онгоһуутугар 20 сыл устата ити Олесов М.И. сорох мырааннар кумахтарын тэллэхтэригэр дылы астардыбыт ини.

Билигин чааһынай бас билии баһылаабыт кэмизгэр сир быйагын үрдэтэргэ интэриэс үөскээбит кэмизгэр культурнай-технической үлэлэргэ наадыйар кэм кэллэ дии саныыбын, биһиги уопуптут туһаны ағалыа дьин эрэнэ саныыбын.

И.И. САВВИНОВ, тракторист

ческой уоһурудуу таһаллара, улууска бастакынан дизельнэй автомассьыналары баһылаабыттара, бары да үрдүк квалификациялаахтара.

Көмө сыах үлэһиттэрэ И. А. Иванов салайааччылаах Н. П. Гаврильев, М. С. Шаралов, Т. П. Жирков сыла 1000-лыы кубометр маһы тағастаан, тутууну матьрылааһын, үлэһиттэри оттук маһынан хааччыаллара.

А. Д. Попов, Р. Е. Окорок «Сельхозхимия» тэриллиэһиттэн агрохимигинэн, механигынан үлэһэн, салайар үлэҕэ дьоһурударын көрдөрөн, председателгэ тийэ үүммүттэрэ. Кьинилэр сэргэ А. Г. Кобяков председателлээн, өссө үрдүк дуоһунаска үүммүтэ.

Сири тупсаран оноруу, уоһурудуу курдук уустук үлэни кьылаабынай агрохимиктер: сэрий, үлэ ветерана И. В. Винокуров, О. Д. Уваров, И. Л. Еремеев, А. М. Романова салайбыттара.

Кьылаабынай инженердэринэн П. Е. Охлопков, А. П. Соловьев, С. С. Суздалов, И. С. Протопопов, Н. А. Самсонов, П. Н. Семенов үлэһэбиттэрэ, техника тохтоло суох үлэлирин хааччыытыгар.

Бастакы кьылаабынай бухгалтерын тэрилтэ суотун-учуотун опыттаах бухгалтер И. П. Данилов тэрийбитэ, эдэрдэри үөрөһпитэ. Е. Н. Дьяконова 18 сыл устата тэрилтэ үбүн-харчытын дьаһайан, үлэһиттэрин хамнастаан кэллэ.

«Сельхозхимия» таас тутуутун салыан ыһпыт кьырдыаҕас прораб Н. П. Ваишевы сылаас тыльынан ахтан саныыбыт. «Сельхозхимия» совхозтары минеральной уоһурудуунан, сүөһүгэ минеральной эбиликтэри хааччыыны эппиэттээх үлэһит П. А. Макаров, В. Н. Сивцева, П. Е. Новгородов, А. А. Попов толорбуттара.

Тэрилтэ коллектива иллээх, көхтөөх, улууска ыгытылар мероприятиеларга активнайдык кьыттар, спортивнай күрөхтэһинилэрэ, уусуран самодеятельность фестиваларьыгар өрүү миэстэлэһэллэрэ, бэлиэтэнэллэрэ.

«Быйаг» САО коллектива эдэр эрчимнээх дьон улуус баайа-дуола ханьырыгар, экономикага бөөрүгүрүгэр күүстэрин-уохтарын харыстыахтара суоға дьин эрэллээхпин.

И. ЧЛЯЕВА, уруксу «Сельхозхимия» бастакы кьылаабынай экономика

Программа ТВ с 30 октября-20 по 6-е ноября

30 октября, понедельник	31 октября, вторник	1 ноября, среда	2 ноября, четверг	3 ноября, пятница	4 ноября, суббота	5 ноября, воскресенье
<p>ОРТ 06.00 Телеканал "Доброе утро" 09.00 Новости 09.20 "Вавилонская башня". Сериал 10.20 Поле чудес 11.25 "Женские истории" 12.00 Новости 12.15 Телеканал "Добрый день" 13.10 Фильм "Трест, который лопнул" 14.30 Программа "Вместе" 15.00 Новости 15.20 Мультсериал "Охотники за привидениями" 15.45 Звездный час 16.15 "...До шестнадцати и старше" 16.50 Погода 16.55 "Вавилонская башня". Сериал 18.00 Новости 18.15 "Ералаш" 18.30 "Тайна гибели Новороссийска" 18.50 Жди меня 19.35 Сериал "Ускоренная помощь-2" 20.10 Сериал "Черная комната: Ведьма" 20.45 "Спокойной ночи, малыши!" 21.00 Время 21.40 Сериал "Секретные материалы" 23.25 Взгляд 00.10 "На футболе" 00.55 Новости 01.20 Сериал "Человек ниоткуда"</p> <p>РТР Канал "Россия" 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести 06.15, 06.30 "Доброе утро, Россия!" 06.20 Семейные новости 06.50, 08.50 Городские новости 07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов" 07.50, 09.15 "Черным по белому" 08.30 "Москва - Минск" 09.20 "Дежурная часть" 09.35 "Пес Динки". Мультсериал 10.00 "Манузла". Телесериал 11.00 Вести 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал 12.30 "Что хочет женщина" 13.00 Новая "Старая квартира" 14.00 Вести 14.30 "Черная жемчужина". Телесериал 15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал 16.20 Сериал "Тайна старинного склепа" 17.00 Вести 17.30 Сериал "Грехи" 19.00 "История любви". Телесериал 20.00 Вести</p> <p>Якутск 20.30 "Саха сирэ-Якутия" 20.50 Реклама 21.00 "Якутия. Век XX" 21.30 "Мы из Чурапчи" 21.50 Тья сирэ 22.20 "Беседы о вечном" 22.40 "Түөлбэ". "У истоков" 22.52 Видеозарисовка</p> <p>Канал "Россия" 23.00 Вести 23.30 После "Вестей" 23.40 Сериал "Профиль убийцы" 00.45 Мужчина и женщина 01.35 "Лидия Русланова. Наперекор судьбе" 02.15 "Дежурная часть"</p> <p>3-я программа Канал "Россия" 20.30 Подробности. 20.50 Комедия "Устрицы из Лозанны" 22.30 Елены Масюк "Косово поле"</p>	<p>ОРТ 06.00 Телеканал "Доброе утро" 09.00 Новости 09.20 "Вавилонская башня". Сериал 10.25 "Убойная сила: Тактика ближнего боя" 11.30 "Все путешествия команды Кусто" 12.00 Новости 12.15 Телеканал "Добрый день" 13.10 "Трест, который лопнул" 14.30 "Вместе" 15.00 Новости 15.20 Мультсериал "Охотники за привидениями" 15.45 Зов джунглей 16.15 "...До шестнадцати и старше" 16.50 Погода 16.55 "Вавилонская башня". Сериал 18.00 Новости 18.15 "Все путешествия команды Кусто" 18.45 Здесь и сейчас 18.55 Человек и закон 19.40 "Остановка по требованию: Запасный выход" 20.45 "Спокойной ночи, малыши!" 21.00 Время 21.50 Комедия "Ты - мне, я - тебе" 23.30 "Цивилизация" 00.05 Сериал "Майк Хаммер: Завещание" 01.05 Новости</p> <p>РТР Канал "Россия" 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести 06.15, 06.30 "Доброе утро, Россия!" 06.20 Семейные новости 06.50, 08.50 Городские новости 07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов" 07.50, 09.15 "Черным по белому" 08.30 Подробности 09.20 "Дежурная часть" 09.35 Мультсериала "Наследники Дракулы" 10.00 "Манузла". Телесериал 11.00 Вести 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал 12.30 "Что хочет женщина" 13.00 Новая "Старая квартира" 14.00 Вести 14.30 "Черная жемчужина". Телесериал 15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал 16.20 Сериал "Тайна старинного склепа" 17.00 Вести 17.30 Сериал "Грехи" 19.00 "История любви". Телесериал 20.00 Вести</p> <p>Якутск 20.30 "Саха сирэ-Якутия" 20.50 Реклама 21.00 "Якутия. Век XX" 21.30 "Мы из Чурапчи" 21.50 Тья сирэ 22.20 "Беседы о вечном" 22.40 "Түөлбэ". "У истоков" 22.52 Видеозарисовка</p> <p>Канал "Россия" 23.00 Вести 23.30 После "Вестей" 23.40 Сериал "Профиль убийцы" 00.45 Мужчина и женщина 01.35 "Лидия Русланова. Наперекор судьбе" 02.15 "Дежурная часть"</p> <p>3-я программа Канал "Россия" 20.30 Подробности. 20.50 Комедия "Устрицы из Лозанны" 22.30 Елены Масюк "Косово поле"</p>	<p>ОРТ 06.00 Телеканал "Доброе утро" 09.00 Новости 09.20 "Вавилонская башня". Сериал 10.25 "Убойная сила: Тактика ближнего боя" 11.30 "Все путешествия команды Кусто" 12.00 Новости 12.15 Телеканал "Добрый день" 13.10 "Трест, который лопнул" 14.30 "Вместе" 15.00 Новости 15.20 Мультсериал "Охотники за привидениями" 15.45 Зов джунглей 16.15 "...До шестнадцати и старше" 16.50 Погода 16.55 "Вавилонская башня". Сериал 18.00 Новости 18.15 "Все путешествия команды Кусто" 18.45 Здесь и сейчас 18.55 Человек и закон 19.40 "Остановка по требованию: Запасный выход" 20.45 "Спокойной ночи, малыши!" 21.00 Время 21.50 Фильм "Коктейль" 23.50 Шахматные короли 00.30 Сериал "Майк Хаммер: На тропе войны" 01.35 Новости</p> <p>РТР Канал "Россия" 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести 06.15, 06.30 "Доброе утро, Россия!" 06.20 Семейные новости 06.50, 08.50 Городские новости 07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов" 07.50, 09.15 "Черным по белому" 08.30 Подробности 09.20 "Дежурная часть" 09.35 Мультсериала "Наследники Дракулы" 10.00 "Манузла". Телесериал 11.00 Вести 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал 12.30 "Что хочет женщина" 13.00 Новая "Старая квартира" 14.00 Вести 14.30 "Черная жемчужина". Телесериал 15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал 16.20 Сериал "Тайна старинного склепа" 17.00 Вести 17.30 Сериал "Грехи" 19.00 "История любви". Телесериал 20.00 Вести</p> <p>Якутск 20.30 "Саха сирэ-Якутия" 20.50 Реклама 21.00 "Якутия. Век XX" 21.30 "Мы из Чурапчи" 21.50 Тья сирэ 22.20 "Беседы о вечном" 22.40 "Түөлбэ". "У истоков" 22.52 Видеозарисовка</p> <p>Канал "Россия" 23.00 Вести 23.30 После "Вестей" 23.40 Сериал "Профиль убийцы" 00.45 Мужчина и женщина 01.35 "Лидия Русланова. Наперекор судьбе" 02.15 "Дежурная часть"</p> <p>3-я программа Канал "Россия" 20.30 Подробности. 20.50 Комедия "Устрицы из Лозанны" 22.30 Елены Масюк "Косово поле"</p>	<p>ОРТ 06.00 Телеканал "Доброе утро" 09.00 Новости 09.20 "Вавилонская башня". Сериал 10.25 "Остановка по требованию: Запасный выход" 11.30 "Все путешествия команды Кусто" 12.00 Новости 12.15 Телеканал "Добрый день" 13.05 Фильм "Мираж" 14.30 "Вместе" 15.00 Новости 15.20 Мультсериал "Охотники за привидениями" 15.45 "100%" 16.15 "...До шестнадцати и старше" 16.50 Погода 16.55 "Вавилонская башня". Сериал 18.00 Новости 18.20 "С легким паром!" 18.55 Здесь и сейчас 19.05 Детектив. "Приморский спрут. Дело 1996 года" 19.40 Поле чудес 20.45 "Спокойной ночи, малыши!" 21.00 Время 21.50 Фильм "Трактир на Пятницкой" 23.35 Сериал "Черная комната: Ведьма" 00.10 Сериал "Майк Хаммер: Роковая охота" 01.15 Новости</p> <p>РТР Канал "Россия" 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести 06.15, 06.30 "Доброе утро, Россия!" 06.20 Семейные новости 06.50, 08.50 Городские новости 07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов" 07.50, 09.15 "Черным по белому" 08.30 "Тысяча и один день" 09.20 "Дежурная часть" 09.35 Мультсериал "Наследники Дракулы" 10.00 "Манузла". Телесериал 11.00 Вести 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал 12.30 "Что хочет женщина" 13.00 Новая "Старая квартира" 14.00 Вести 14.30 "Черная жемчужина". Телесериал 15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал 16.25 "Друзья-1". Сериал 17.00 Вести 17.30 Драма "Облакорай" 19.00 "История любви". Телесериал 20.00 Вести</p> <p>Якутск 20.30 "Саха сирэ-Якутия" 20.50 Реклама 21.00 "Полярная звезда" 21.30 "62-я параллель" 22.00 Экономика и жизнь 22.20 "Беседы о вечном" 22.40 МТК. Открытие нового сезона</p> <p>Канал "Россия" 23.00 Вести 23.30 После "Вестей" 23.40 "В пятницу вечером" 00.45 Фильм "Нет смерти для меня" 01.35 "Дежурная часть"</p> <p>3-я программа Канал "Россия" 20.30 Подробности. 20.50 Комедия "Свадьба с приданым"</p>	<p>ОРТ 06.00 Телеканал "Доброе утро" 09.00 Новости 09.20 "Вавилонская башня". Сериал 10.25 "Империя под ударом: Сашка-химик" 11.30 "Все путешествия команды Кусто" 12.00 Новости 12.15 Телеканал "Добрый день" 13.05 Фильм "Мираж" 14.30 "Вместе" 15.00 Новости 15.20 Мультсериал "Охотники за привидениями" 15.45 "100%" 16.15 "...До шестнадцати и старше" 16.50 Погода 16.55 "Вавилонская башня". Сериал 18.00 Новости 18.20 "С легким паром!" 18.55 Здесь и сейчас 19.05 Детектив. "Приморский спрут. Дело 1996 года" 19.40 Поле чудес 20.45 "Спокойной ночи, малыши!" 21.00 Время 21.50 Фильм "Трактир на Пятницкой" 23.35 Сериал "Черная комната: Ведьма" 00.10 Сериал "Майк Хаммер: Роковая охота" 01.15 Новости</p> <p>РТР Канал "Россия" 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести 06.15, 06.30 "Доброе утро, Россия!" 06.20 Семейные новости 06.50, 08.50 Городские новости 07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов" 07.50, 09.15 "Черным по белому" 08.30 "Тысяча и один день" 09.20 "Дежурная часть" 09.35 Мультсериал "Наследники Дракулы" 10.00 "Манузла". Телесериал 11.00 Вести 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал 12.30 "Что хочет женщина" 13.00 Новая "Старая квартира" 14.00 Вести 14.30 "Черная жемчужина". Телесериал 15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал 16.25 "Друзья-1". Сериал 17.00 Вести 17.30 Детектив "Убийство в Саншайн-Менор" 19.00 "Битва трех королей". Фильм 20.00 Вести</p> <p>Якутск 20.30 "Саха сирэ-Якутия" 20.50 Реклама 21.00 "Полярная звезда" 21.30 "62-я параллель" 22.00 Экономика и жизнь 22.20 "Беседы о вечном" 22.40 МТК. Открытие нового сезона</p> <p>Канал "Россия" 23.00 Вести 23.30 После "Вестей" 23.40 "В пятницу вечером" 00.45 Фильм "Нет смерти для меня" 01.35 "Дежурная часть"</p> <p>3-я программа Канал "Россия" 20.30 Подробности. 20.50 Комедия "Ультиматум" 22.45 "Обо всем!"</p>	<p>ОРТ 06.00 Телеканал "Доброе утро" 09.00 Новости 09.20 "Вавилонская башня". Сериал 10.20 Поле чудес 11.25 Детектив. "Приморский спрут. Дело 1996 года" 12.00 Новости 12.15 Телеканал "Добрый день" 13.10 Фильм "Мираж" 14.30 "Вместе" 15.00 Новости 15.20 Фильм "Сыновья большой медведицы" 16.50 Погода 16.55 "Вавилонская башня". Сериал 18.00 Новости 18.15 Здесь и сейчас 18.30 КВН-2000 20.45 "Спокойной ночи, малыши!" 21.00 Время 21.55 Детектив "Последний салют командору" 23.45 Триллер "Плохая компания" 01.50 Новости</p> <p>РТР Канал "Россия" 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести 06.15, 06.30 "Доброе утро, Россия!" 06.20 Семейные новости 06.50, 08.50 Городские новости 07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов" 07.50, 09.15 "Черным по белому" 08.30 Подробности 09.20 "Дежурная часть" 09.35 Мультсериал "Наследники Дракулы" 10.00 "Манузла". Телесериал 11.00 Вести 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал 12.30 "Что хочет женщина" 13.00 Новая "Старая квартира" 14.00 Вести 14.30 "Черная жемчужина". Телесериал 15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал 16.25 "Друзья-1". Сериал 17.00 Вести 17.30 Детектив "Убийство в Саншайн-Менор" 19.00 "Битва трех королей". Фильм 20.00 Вести</p> <p>Якутск 09.45 НВК "Саха" в Москве 10.15 "Түннүк" 10.40 "Педагогическая дума" 11.10 "Бизончик" 11.40 Видеозарисовка</p> <p>Канал "Россия" 11.45 Русское лото 12.25 Федерация 13.05 Парламентский час 14.00 Вести 14.20 Мелодрама "Человек родился" 16.00 "Международная панорама" 17.00 "Разговор с Америкой: Дж.Буш или А.Гор" 18.00 "ТВ Бинго шоу" 19.00 Сериал "Марш Турецкого" 20.35 Комедия "ДМБ" 22.25 Боевик "Вампиры" 00.25 Футбол 01.15 Зеркало</p> <p>3-я программа Канал "Россия" 09.45 "Доброе утро, страна!" 10.15 "Аншлаг" и К 11.15 "Городок"</p>	

Бу күнүргэ биһиги редакция-бытыгар Мусоргскай аатынан Ураллаагы государственнай консерватория быйылгы выпускниктара, биһиги биир дойдулаахтар-быт Дмитрий Барабанов уонна Анегина Колесова-Дьяконова кэлэн ылдыгытаан, сээрэгэн бардылар. Кинилэр үлэлэрин-хамнастарын, инники былааннарын тустарынан сиһилии кэпсээтилэр. Ол кэпсэтибитин бүгүн эһиэхэ тириэрдэбит.

Корр: Эһиги хаһаангыттан ыла ырыа аргыстанан ылгыр буоллугут, ким эһиэхэ көмөлөстө?

Дима: Салбаг бөһүөлэгэр икки кылааска үөрэнэ сырыттахпына Гаврил Слепцов дьон биһиги мелодиспыттын сөбүлүү истэр этим.

бүтэрдэ. Бу күһүн 90 сааһын туолла. Мин киһиэхэ мунура суох махтанабын. Консерваторияга биһигини советтох бирид и и үөрөспүттэрэ, нэдиэлэрэ түөрт уроук баара.

Анегина: Миигин РФ үтүөлээх артыыһа, профессор Маргарита Георгиевна Владимирова үөрөспүтэ. Кини бэйэ-

Кэрэ эйгэтигэр •

АЛТАН ЧУОРААН КУОЛАСТАР

Кини сөпкө туруоруллубут куоластаах, бэйэтигэр киһини тардар мелодист. Киниэхэ холономмун ылгы сатыыр этим. Гаврил Слепцов ийэбэр бу уолгун музыкальнай оскуолага бээр, доҕор дьон этэрэ. Ийэм akkaаастаабыта. Музыкант буолуо дии санаабыппын, интернакка ыппаппын диэбитэ. Ийэм Иванна Павловна Иванова дьон.

Анегина: Ийэм музыканы сүрдээрин сөбүлүүр, пианист буолуон барар эбит. Ийэм Анна Николаевна Колесова дьон. Арам Шарин Кралдин Иванович. Кинилэр миигин музыкальнай оскуола фортепиано отделениегыгар киллэрбиттэрэ. Онон ийэм бэйэтэ пианист буолуох баа санаатын толорбутум диэххэ сөп. Музыкальнай оскуолага хор баара, ол бириэмэҕэ Людмила Воронина учууталлаах этибит. Бу Намнаагы музыкальнай оскуолага. Онон сылдьан наар ылгыр этим.

Корр: Онтон салгыы үөрэххэ хайдах киирбиктит?

Дима: Армия кээниттэн 1993 сыллаахха эстраднай ырыаһыт мастырыскайыгар туттарса киирбитим. Ол Дьокуускайга этэ. Оно ырыа ыллаабыппын кээнэ эн бэйэри биһиги санаабытыгар опера буларгы буолуо дьон эттилэр, Россия народнай артисткагыгар Надежда Семеновна Шепелевага тахсан телефоннаатылар. Кини миигин истэн баран эйигин Ураллаагы государственнай консерваторияга киирбиктинэн эрдэлибин дьон соһутта уонна биир нэдиэлэнэн Екатеринбург куоракка ырыаһыт идэтигэр үөрэтэ ыттылар.

Анегина: Мин 1993 сыллаахха 2 №-дээх ЯПУ-га музыкальнай отделениегыгар үөрэнэ сылдьыбытым. Уһус курска үөрэнэ сырыттахпына биһиэхэ «Постановка голоса» дьон уроук баара. Балет уонна опера театрын солиһа Борис Николаевич Алексеев миигин истэн баран эн куоластаах оҕо эбиккин, мизэстэн манна буолбатах, онон музыкальнай училищега кес диэбитэ. Онон кыһын уһус курсу бүтэрбэккэ музучилище вокальнай отделениегыгар көспүтүм. Эмиэ бу сылга үөрэнэ сырыттахпына таланнаах оҕолору Ураллаагы консерваторияга ыла кэлбиттэрэ. Онон ити музыкальнай училищени бүтэрбэккэ консерваторияга киирбитим. Конкурсе үс түһүмэтинэн ааспыта.

Корр: Онтон салгыы консерваторияга үөрэнэргитигэр хайдах этэй?

Дима: Мин Людмила Флегонтова Дроздова дьон профессорга, биһиги республикабыт культура-тын үтүөлээх үлэһитигэр үөрөспүтүм. Кини үөрөспүт оҕолорунан буолаалар Россия народнай артыыһа Семен Оконешников, Ая Яковлева, Саха Республикатын үтүөлээх артыыһа Семен Дьяконов уода. Бу улахан оҕоһу учуутал. Кини миигин педагогическай үлэтин

тэ сүрдээх интэриэһинэй киһи, Ленинградскай консерваторияны бүтэрбит, сэрни адырҕа сылларыгар блокада мунун-сорун бэйэтин билбит, дирижер-хоровик идэлээх. Консерваторияга үөрэнэ киириэн иннинэ Омскайга баран үлэлээбит. Консерваторияны бүтэрэн баран Свердловскай уобалас опернай театрыгар үлэлээбит. Кини бэйэтэ 30-тан тахса партияны ыллаан кэлбит ырыаһыт. Маньык көрдөрүүлээх опернай ырыаһыт ахсаана тарбахха баттанар. Онон, опыта элбэх буолан дойдурлар икки ардыларынаагы конкурстар лауреаттарын үөрэтэн таһаарыт. Бэйэтин дьыалаатын маастара.

Корр: Анегина, эн соторутаабыта Италияга дойдурлар икки ардыларынаагы конкурса лауреат аатын ылан тураһың. Ол конкурсу туһунан биһиги ааҕааччыларбытыгар кылгас соҕустук кэпсэни түһүөн этэ дуо?

Анегина: Конкурс от ыйыгар Италияга, Сицилия Ровуза дьон куоратыгар буолбута уонна 300 ырыаһыт кыттыбыта. Мин консерватория аатыттан барбытым. Онон 20 күн кыттыбыппыт. Үс турдаах конкурсе этэ. Олору барытын ааһаммын төрдүс бириэмийэҕэ тигистим. Мин оһно сопрано куолааска «Поддающий надежды музыкант» дьон сертификат ылбытым. Биир киһиэхэ 30 мүнүүтэлээх программа бэриллибитэ. Онон алта музыкальнай айымньы киирэр. Ол курдук быйыргы уонна аныгы ариалары толоруохтаах этибит. Юрийга араас дойдурлар 25 киһи киирэн үлэлээбит. Олор истэригэр вокалистар, пианистар, композитордар бааллара. Конкурс президентинэн Сальвадоре Мальтисанти, бэйэтэ биллиилээх пианист буолар.

Корр: Биллэн турар опера эстраднай ырыатаагар жанр да өттүнэн, тыл-өс да өттүнэн биллэр уратылардаах. Ону таһынан опернай ырыага туох өссө атын уратылар бааллар?

Анегина: Хас биридди жанрга тус бэйэтигэр техническай уратылар, уустуктар бааллар. Ол курдук классическай музыкага вокальнай музыка техниката баһылыр: ырыаһыт сөпкө тыныһахтаах, чоҕуллубут техникалаах буолуохтаах уода. Музыкальнай өттүнэн көрдөхкө ыллыр ариярын көрөөччүгэ тиздэргэ геройдуун биир буолуохтаахын, кини өйүн-санаатын, дууһатын, характерын, киһи быһыытын хайдагы сиһилии көрдөрүөхтээхтин.

Дима: Эстраднай ырыа атын. Тоҕо? Опернай ырыага историческай персонажтар киирэллэр: полководецтар, ыраахтааһылар уода. Эстраднай ырыа күнүсүтүн кэпсиэр. Оттон опернай ария үйэлэр тухары баар проблемалары көрдөрөр. Ону таһынан опера героин оруолун композитор хайдах айбытынан бары тэҥник толоруох-

таахтар. Ону сатаатаххына бэйэ-биттэн туспа эбинни киллэриэххин сөп. Ол айымньылаах сыһыан дэ-нэр.

Корр: Ол аата холобура Зураб Соктिलाва «Ямщик не гони лошадей» дьон романыс толорууда атын ырыаһыттар кэспэриинээ-дэр уратылаах дьон буолла дуо?

Дима: Сөп, ол курдук. Бэйэ-биттэн герой уобараһыгар эби саҕаны киллэриэхтээххин.

Корр: Уонна дэ инники былааннаргыт хайдахтар?

Дима: Үчүгэйдик үлэлээбит киһи дьон.

Корр: Биһиги күндү ааҕааччыларбытыгар тугу баҕарыаххытын сөбү?

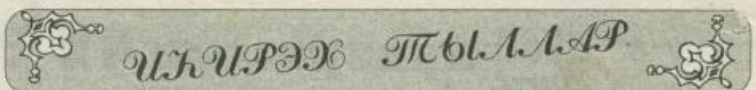
Анегина: Дьонго баҕарыт элбэх. Төһө да ырахан бириэмэ буолбутун иһин эһиги классиканы истэн культура таһымын үрдэтэ-ритигэр, эдэр ырыаһыттар санаа-дытын түһэрбэкигитигэр баҕарыт. Улахан махталбын улусу баһылы-гың э.т. А.Н. Ядреева, Президент иһинэн кадрдары бөлөмниир уон-на аттаран туруорар департамент директорыгар М.В. Мучинга, дьоммутугар ийэлээх арабытыгар биһиги үөрэнэритигэр күөс-көмө буолбуттарыгар, баҕа сыраны би-эрбиттэригэр ис сүрэхпиттэн махтанабыт.

Бэйэбиттэн бири эрэ эбик-питин сөп. Сотору, сэтини 4 күнүгэр, «Сардага» кинотеатрга «Абылганнаах түүл» дьон концерт ыттылар. Онон эһиэхэ анаан ы-лыахтара, искусство үрдүкү чып-чаалыгар тиксэриэхтэрэ «алтан чуораан» куоластаах Анегина Ко-лесова-Дьяконова, дойдубут дьон-ну уола Дмитрий Барабанов, Саха Республикатын балетын үтүөлээх артыыһа Борис Матвеев, опера со-листара Григорий Петров, Екате-рина Сивцева, Российской Феде-рация үтүөлээх артыыһа Семен Оконешников уонна Владимир Та-таринов. Бу киһиэхэ көмүс кыһрапх кэриэтэ талаан, эйиги, үтүмөннэ-эх үлэ, эһиэхэ эрэ анаан, күлүмүрдүү ооньнуохтара:

Опернай ариялар, сахалыы эйиһилээх ырыалар, үңкүү-битии дьүөрэлтэн кэрэ эйгэтигэр угуй-уохтара.

Сахалартан бастакынан исти-эххит Италия Рагуза куоратыгар, биһиги кыһыспытыгар, лауреат аатын игэрбит истин ырыаларын. Кулгааххытыгар кутуллуохтара көмүс куоластар, тыһнаах музыка аптаах куоластара. Ону аһан эйигини уот чыпчылыгар лазер-най шоу-фейерверк күүтэр. Ону таһынан концертка кыттыахтара «Сардаана» муода театра (сал. Зи-наида Понохова), «Радуга» балнай оҕо үңкүүтүн коллектива (сал. Лю-бовь Андросова) уонна «Хатынча-ана» оҕо үңкүү коллектива (сал. Римма Новгородова). Кэлиң, сыл-дың Наммыт дьон. Саҕаланыгыта 18, 20 ч. Киириэ 25 солк.

К. ЧЕРЕПАНОВ

Хатырык учаастактаагы балыһатын кылаабынай врач Гермогено-ва Аграфена Денисовна салайааччылаах коллективин 70 сыллаах үбүлүйүтүнэн итиитик-истинник эрдэлибит!

Бу үбүлүйүтүнэн сибээстэн эһиги коллективка эйгэс, үтүө сы-һыангыт, кыһамнылаах эмтээһингит иһин барга махтал тылларың ти-эрдэбит уонна эһиэхэ үтүө доубууһу, дьолу-соргуну, өрүү бар дьон-гут махталынан олоргуутугар, үлэлиригитигэр баҕарабыт.

Модуһтан *Елизавета Ивановна, Иван Никифорович Шамаевтар*

Убаастабыллаах **МАРФА ПРОКОПЬЕВНА ЕГОРОВАНЫ** 75 саас-кын томточу туолар кэрэ-бэлиэ күнүгүтүнэн Нам улустун бырабы-дыаньтата, профкома уонна кырдыаастарын сэбиэтэ Эйигин итиитик-истинник ис сүрэхтэн эрдэлиилэр!

Өссө даҕаны уһун дьылларга, кэлэн иһэр XXI үйэни соргулаахтык көрсөнгүн, чэгиэн-чэбдик буолангың, дьүһүн-бодо сээрэвин сүтэрбэ-кэ, сайаҕас санааҕын саппаһыбакка киһи-аймахха кэрэһэли сылдьар-гар, күн сиригэр дьолу тосхойон, арыы дьаралык ийиһини этиэхпит бу-оллун, Эйиэхэ нөрүүн-нөрүү буолуохтун!

Улусу бырабыдыаньтата, профкома, кырдыаастарын сэбиэтэ

Убаастабыллаах коллегабыт **ГАЛИНА СЕМЕНОВНА СИВЦЕВАНЫ** 50 сааскын туолар үөрүүлээх үбүлүйүтүнэн истинник эрдэлибит!

Эн райпо систематыгар 30-ча сүл устата, ол иһингэр бухгалтерияга расчетнай отделга уһун кэмгэ үлэлээбит бириэмээҕэр, бэйиң коллекти-вың иннигэр энкилэ суох, үтүө суобастаахтык, бары билигин-көрүүгүн, сырабын биэрэн туран үлэлээбиккин биһиги үрдүктүк сыаналыбыт.

Эйиэхэ баҕарабыт уһун дьоллоох ологу, дьолу-соргуну, оҕолорго, си-энигэр олох сырдык аартыгың такайан, үөрэтэн общественнай олоххо туһалаах дьон буолааларын ситиһэргэр эрэнибит.

Эрдэни кытта Нам улустун бырабыдыаньтата, профкома, кырдыаастарын уонна дьахталларын сэбиэттэрэ

Таптыгыр кэргэммин, арабытың, эһэбитин үлэ ветераның Үөдэй нэ-һилиэтин олохтоодун **ГАВЫШЕВ НИКОЛАЙ ПЕТРОВИЧ** 60 сааскын туолар үөрүүлээх күнүгүтүнэн итиитик-истинник эрдэлибит.

Күндү киһибиһигэр баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доубууһу, уһун үйэ-лээх, дьоллоох ологу. Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамныың, сүбэ-амаҕ иһин махталытын тиэрдэбит.

Кэрэниң, оҕолорун, сиэнириң

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Куплю 2-хкомнатную квартиру в деревянном доме. В панельном не предлагать. Тел. 21-9-53 после 18 ч. вечера.

Семья снимет квартиру. Обращаться по тел. 22-2-99.

Бэйэҕүт матырыйаалгытын унтуу улларыбын, сыаната - 100 солк.
Адырдыҕым: Чернышевская ул. 23, тел. 21-4-67.

Правление улусу направляет на курсы повышения квалификации фармацевта-провизора, специалиста с высшим медицинским образованием по конкурсу. Требуется на работу специалист по ремонту холодильника, телевизора, бытовой техники, обувщика-мастера по ремонту подошвы обуви со стажем работы, привлекаются по контракту.

Обращаться часы работы тел. 2-15-03.

Правление

С 25 октября по 10 ноября 2000 г. в магазинах «Универмаг», «Хозяйственный» проводится распродажа товаров со скидкой 20%.

Правление

Намскому управлению ЖКХ требуется газосварщик с опытом работы.

Считать недействительным утерянное удостоверение, выданное на имя Замятина Афанасия Андреевича Мегино-Кангаласским ГИБДД МВД РС(Я), паспорт V-CH №707523, выданный Намским РОВД 3 июля 1997 г.

Считать недействительными утерянные военные билет НЧ № 2031273, водительское удостоверение АВГ № 092855, выданные на имя Осипова Ильи Васильевича.

Күндү эдэнибит, балтыбыт үлө, тыл ветерана ЕВСЕЕВА Татьяна Спиридоновна уһун ырахан ыарыһтан элбүтүнэн оҕолору-гар, күтүгүтүгэр, сиэниригэр, аймахтарыгар, билэр дьонугар дириг кутурбаммытын тиэ-рдэбит. Эдэниэ Татьяна, балта Людмила, Евсеевтар	Хатыҥ Ары администрациятын «Алаһа» сыһынаах киһи Ульяна Людмила Васильев-нага кини дьэ кэргэнигэр тапталлаах ийэтэ, эбэлэрэ ЕВСЕЕВА Татьяна Спиридоновна ылдыһан элбүтүнэн дириг кутурбаммын ти-эрдэр. Бүрө первичной организации, члены общества выражают глубокое соболезнование родным, близким по поводу кончины на 87 году жизни члена общества слепых с 1980 года ВИНОКУРОВОЙ Ульяны Ивановны.
С глубоким прискорбием извещаем о кон-чине после тяжелой продолжительной болез-ни, последовавшей 26 октября сего года, го-рячо любимой мамы, бабушки, прабабушки НИКОЛАЕВОЙ Тамары Николаевны. Дочери, сыновья, невестки, зятья, внуки, правнуки	Улуус ветеранарын сэбиэтэ Хатырык нэ-һилиэтин олохтоодо тыл, үлэ ветерана, «Бо-чут Знага» орден кавалера ВИНОКУРОВА Ульяны Ивановна уһун ырахан ыарыһтан элбүтүнэн оҕолору-гар, сиэниригэр дириг кутурбаммын тиэ-рдэр.
Разделяем горечь утраты нашей одно-класснице Николаевой Розе Николаевне, родным и близким по поводу кончины ма-тери, бабушки НИКОЛАЕВОЙ Тамары Николаевны. Одноклассники	Коллектив Намского училища социальной реабилитации выражает слова глубокого со-болезнования старшему работнику учили-ща Сосиной Ане Николаевне по поводу кон-чины горячо любимого сына СЕРГЕЯ.
Выражаем глубокое соболезнование доро-гой нашей Зое Егоровне Тарасовой, всем ее родным и близким по поводу кончины после тяжелой болезни матери НИКОЛАЕВОЙ Тамары Николаевны Кривошапкины, Ивановы	Коллектив Намского училища социальной реабилитации выражает слова глубокого со-болезнования Баншевой Ираиде Ивановне по поводу кончины родственника БАИШЕВА Ивана.
Урут биригэ үлэлээбит табаарсыһытыгар Анастас Афанасьевичка, эдэнигитигэр Фекла Афа-ньевнага убайа, быраата ШЕСТАКОВ Василий Афанасьевич соһумардык элбүтүнэн дириг кутурбаммытын биллэрэбит. Любовь Петровна, Мария Ивановна, Оксана	

РЕДАКТОРЫ СОЛЬ Г.К.ЭВЕРСТОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21496; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; редакционная издательская система — 21141

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улугуһун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын туһунууну хонтуруоллуур уон-на регистрациальгыр РФ бачэккэ Госкомитетын СР региональной управлениетыгар регистрациаль-мыт нүөмэрэ — Я 0085.
Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьэҕүт адырдыһың чоҕчу ыйың.
Автор этэрэ хаһыат санаатыныҥ мэлдьи биир буолбат.
“ЭНСИЭЛИ” - Нам улугуһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай ул. 1.
E-mail: editor62@sakha.ru

Талыһына уонна таңгылына “Энсизли” хаһыат редакционнай-издательскай систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бачээттэнэ, Орджоникидзе ул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бачээт. лис.
Индэксэ — 54889. Тираһа — 2078
Бачээккэ или баттанна — 12:00 ч. 27. 10. 2000
Сахааһын №-рэ — 124